

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. — Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

V Ljubljani, 1. septembra.

—r.— O kranjskem plemstvu se nij nikedar mnogo pisalo! Niti se trditi ne da, da je imela slovenska naša dežela obilo koristij od tistih nemških plemenitazev, katere je zgodovine vihar zanesel mej naše gore in kateri še zdaj vegetirajo mej nami. Nikedar nijso ti nemški gospodje ljubili slovenskega naroda, ker se nijso rodili iz njegove srede, in ker nijso imeli srca, katero bi bilo občutilo naroda trpljenje in revščino. Bili so tujci na slovenskejši zemlji, a tujci so še zdaj mej nami. Živeč po starih svojih graščinah in zdihujoč pod težo svojih dolgov odlikujejo se ti naši aristokratje v obče še zdaj z neznosnim sovraštvom do slovenščine in do napredka slovenskih idej. Nikedar nam ti gospodje nijso bili pravični in še zdaj so oni skala, na katero je ustavoverna naša klika sezidala svojo trdnjavo. Vselej, kakar se boče pri nas potopiti barčica ustavovernih upov, dobi se kak grof ali kakov baron, ki jej pomaga do brega in jo s svojim grofovstvom ali baronstvom izvleče na suho. Vsakdo iz mej nas se še dobro spomina, kako da je ob svojem času deloval mej nami grof Anton Auersperg, tist grof, ki je pri vseh svojih liberalnih in s frazami natlačenih poezijah ostal do konca svojih dni aristokrat najčistejšega kova. In kdo naj bi pozabil, kar nam je križki gospod baron Apfaltrern v nemškem svojem fanatizmu uže očital! Kolikokrat je ta potomec slavne kranjske rodovine uže s svojim prokletstvom obsipal nas in naše narodne namere! In taki so skoro vsi ti stari gospodje vitezi, grofi, baroni in plemenitniki. Kakor iz srednjega veka v de-

vetnajsto stoletje prestavljena železna vrsta železnih bojevalcev, stojijo v političnej naši borbi, a vedno se bojujejo nam nasproti, vedno sekajo rane narodu, s katerega žulji so si njihovi predniki nakopičili svoje bogatstvo, ali vsaj svoje imenje. Mi jih ne ljubimo, teh srednjeveških ostankov, in prav nič nam nij žal, da jih ljubiti ne moremo! Pač čujemo dan na dan, kako se naši politični nasprotniki v jedno mer priklanjajo tej ubogej aristokraciji, kako v jedno mer najivnim poslušalcem pripovedujejo, da so to jedini zastopniki pravega konservatizma v naši deželi, da so ti slavni potomci slavnih očetov jedini zastopniki napredka in državnega blagostanja mej nami! Mi bolje vemo, kakšni so ti naši aristokratje. Miroljubni nikedar nijso bili in sila redki so potomci slavnih kranjskih rodbin, ki so vsaj z objektivno mirnostjo ozirali se na narodno naše gibanje. Pač pa jih je od Anastazija Zelenca do barona Apfaltrerna dolga vrsta, ki so se šalili iz naših narodnih idej, ki so nas in narod slovenski pogledovali z zaničevanjem, kakor pogleduje siti bogataš berača, ki mu preži na drobtinice z njegove mize. Pa to nas ne moti ni ne straši; mi celo ne računamo na to, da bi se ti elementi kedaj sprijaznili z nami! Slovenski narod je brez te aristokracije prebil toliko stoletij, pa bode izhajal tudi v prihodnje, če mu prav ne posvetijo svojih simpatij visokorodni naši boljarji.

Ker so naši politični nasprotniki zadnji čas svetu pripovedovali, da narodna stranka poskuša pridobiti si te simpatije, se nam je dozdevalo shodno spregovoriti o tej stvari in izreči, da v tem nij nič resnice.

Mi ne odbacivamo nobenega zaveznika

niti ne zaničujemo nobenega prijatelja, nego radostno pozdravljamo vsacega, kdor stopi v naše vrste. V nebesih, pravijo, da je več veselje nad jednim grešnikom, ki se je spokoril, nego nad devet in devetdesetimi pravičnimi. Tudi nas bi posebno veselilo, če bi plemenitaški naši vlastelini sprevideli krivico, ki so jo delali narodu, mej katerimi živé, in prestali upirati se našim narodnim zahtevam. A nikdar nam nij prišlo na misel prosjačiti milosti pri aristokratih, ki so naseljeni mej nami. Mnoge stare sloveče obitelji so uže pomrle, mnoga sijajna graščina se je zvalila „v sip in prah“, na tleh leže nje stebri stari in gospodarjev slavni stari grb razbit pod njimi! To — vse mine! Samo národ —

Národ bo zmeraj stal!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 2. septembra.

V zadnjem času razpravljalo se je v mnogih listih vprašanje, kateri jezik naj se imenuje **državnim jezikom**. Povedali smo uže, da na jedno mer trobijo ustavoverci, da se mora nemški jezik proglasiti državnim jezikom, povedali smo tudi, kako odločno so temu nasproti stopili česki listi. In temu bi stopili tudi mi nasproti z vso energijo. A pustimo govoriti „Nord.“ Tega lista sodba pa je tolikanj bolj pomenljiva, ker dohaja od zunaj, iz nemškega cesarstva. Ta list piše: „V ustavi (avstrijske) je enakopravnost vseh narodov priznana. Prevladanje nemške narodnosti je sicer faktum, a v ustavi bi zastoj iskali potrdila tega fakta. Tako tudi nemški jezik nij državni jezik v juridičnem pomenu, in Nemci bi prinesli krivico na svojo stran, če bi hoteli ta privilegij za se zahtevati. Ustava ne more biti ob jednom izključljivo narodna in avstrijs-

Listek.

„Glasbena Matica“ v Ljubljani.

Z vabilom k občnemu zboru „Glasbene Matice“ dne 20. junija t. l. je odbor razglasil p. n. gg. društvenikom, da dobé za tekoče leto tri dela, ki so zdaj dogotovljena in pripravljena za razpošiljanje.

Ta dela so:

1. Transkripcija obče znanega Jurij Fleišmanovega napeva „Luna sije“, za glasovir zložil in poklonil visokorodne gospici Mariji Winklerjevej Danilo Fajgelj. Delo je v obliki velike četrtinke ter obsega na 11 straneh krasni, Preširnovim besedam primerni naslov, risan po umetelniku Blaznikove tiskarne, gospodu Zeplichalu, potem uvod, melodijo „Luna sije“ kot izvor štirim varijacijam v lepem salonskem slogu.

2. IX. zvezek slovenskih napevov za 4 ali 5 moških glasov v partituri. V tem zvezku

se nahaja 11 zborov, od katerih imajo 3 tudi obligaten samospev za tenor ali bariton in 4 četverospjevi. Mej skladatelji so slavna imena: Iv. pl. Zajec in Gj. Eisenhut, ki sta blage volje dovolila, da „Glasbena Matica“ tiska njiju skladbe, kar je odbor tem rajši storil, ker je društvu pristopilo 20 prav odličnih članov iz Zagreba in Hrvatske sploh. Eisenhutova napeva: „Moja ljubav“ in „San“ se odlikujeta po svojej milobi, ki izredno lepo dije iz baritonovega stavka v napevu „San“; Iv. pl. Zajčeve skladbe pa so itak v pevskih krogih znane zaradi svojega krepčavega, žilavega in navdušenega značaja, da je skoraj odveč, povdarjati vrednost njegovih del. Izmej domačih skladateljev so zastopani pokojni Kamilo Mašek in naši marljivi glasbeniki: Danilo Fajgelj, dr. Gustav Ipavec, P. A. Hribar; a tudi Fr. Hlavka je prepustil odboru izmej svojih sklad jako prijazno pesnico „Ukazi“, katera je na prvem mestu IX. zvezka tatisnena. Maškova krepka

in živahna, do zdaj še ne priobčena napeva: „Za Hrvate“ in „Planinar“ sta vzeta iz njegove zapuščine. Razen lepih napevov „Gorska cvetica“ in „Ljubezen do doma“ od Fajglja in posluhu jako prikladne popotnice „Brambovska“ od Hribarja dobé pevci od njiju dve krasni nagrobni: „Prečudna v grobu je tema“ in „Človek, glej dognanje svoje“. Napev prvega je prav umetno delo, krasi ga zlasti čutapolni, žalost strastno izrazujoč tenor-solo, kojega spremljuje zbor v presledkih miloglasno in pomirljivo ponavljajoč tenorjeve besede; a drugi napev je zložen v lahkem, besedam dostojnem slogu. Poleg uže imenovanih pesnij podaje IX. zvezek še Knitlovo jako mično in zabavno „Žezulinko“, Stoosovo kratko, a za prvi tenor ljubeznjivo uglasbeno „Mojemu narodu“.

3. Tretje delo „Glasbene Matice“ za leto 1881 je „Lavorike“ II. del, to je po obliki lanskej izdaji jednaka zbirka moških četverospjevov in zborov, urejena za posamične gla-

ska. Isti, ki bi hoteli Avstrijo narediti nemško državo, pripoznajo jednake pravice od strani Slovanov. Vsakako ostane narodnostno vprašanje tako dolgo nerešljivo, dokler bodo Nemci nadaljevali ustavo po načinu dunajskih intransigentov razlagati. Če se nemška stranka za visoko avstrijsko politiko brigati neče, če se le na to omeji da brani nemštvo neglede na notranje in zunanje posledice tako izključljivo nacionalnega programa, potem neha ta stranka biti ustavi verna in če nij ustavi verna, nij zmožna za vlado. Skušnja Auerspergovoga kabineta uči: Vladastvo jedne narodnosti v Avstriji nij več mogoče. Naj se le repenčijo gospoda ustavoverni, zgodovina gre svoj tek, porušiti se mora jedenkrat staro poslopje, na katerem je bilo zapisano: „Tu gospoduje le Nemec, Slovan naj robuje“ Obstanek in blagor Avstrije zahteva, da je vsem narodom jednako pravična.

Pred kratkim vpili so ustavoverci: Kje je dr. Herbst? Danes bi isto tako mi lahko vprašali, kje je ustavoverna stranka? Dan za dnem bolj razpada, kakor se ruši zidovje stare hiše, danes odpade jeden kamen, jutri zopet drugi, delajo se velike razpoke na njihovem poslopji. Do zdaj so bili **severočeski kmetje** najiskrenejši prijatelji ustavovercev, zdaj so jeli tudi ti uvidevati, da ne mogó še na dalje spremljati jih skozi veselje in žalost, če ne hoté uničiti sebe, izročiti pogubi kmetijstvo. Sklicali bodo na svojo roko severočeski kmetje zborovanje, na katerem se bode govorilo o zboljšanju kmetijstva, reševala se bodo gospodarstvena vprašanja. Tako samosvojno postopanje do zdaj tesno z ustavoverno stranko zvezanih severočeskkih kmetov jasno dokazuje, da ustavoverna stranka nij tako močna, tako jedina, kakor se pripoveda in piše, na dalje kaže to samosvojno postopanje severočeskkih kmetov, da oni ne pričakujejo zboljšanja kmetijstva od ustavoverne strani, da, to celo kaže, da je ustavoverna stranka nezmožna pomagati, kar res kaže tudi njih gospodarenje v letih njihovega gospodstva. Kakeršni so ustavoverci v severnej Česke, taki so v Šleziji, Štajarskeji, taka je klika ustavoverna tudi v Kranjskeji. Povsod je jednaka ta gospoda! Njim nij do sprave in do nadovega blagostanja, saj je dejal v 28. dan m. m. v Karbici ustavoveren poslanec Wolfrum pred svojimi volilci: „Parola zdanje vlade: „Sprava in jednakopravnost“ je le ničevna fraza in le prazne besede“. In takim ljudem naj bi kdo zaupal?

Kjer zasledé naši ustavoverci le kak mal povod, da mogo Rusijo sumničiti, da je Avstriji sovražna, oklenejo se ga trdno z obema rokama in privlečejo ga v uredniško sobo plačanih židov. Tu obračajo resnico na vse mogoče načine in ker se ne dá iz resnice nikaka sumnja izvesti, takoj so pripravljeni travestirati pravi dogodek in mu z vsó jim lastno spretnostjo pridejati kolikor mogoče veliko lažij. V zadnjem času zaviknila je nemška ustavoverna žurnalistika, da je Rusija potočila nekaj

rubljev doli proti jugu v Ogrsko, rubljev, ki so bili namenjeni napravljati vstajo mej ogrskimi Slovani. O teh rubljih izmišljali so si mnogo in kakor nalašč prišel jim je še dogodek na pomoč, da so namreč v Galiciji zaprli dva ruska oficirja, ki sta si ogledavala trdnjave in teren. Halo, zdaj pa le proti Rusiji! Rusija, pravijo, je Avstriji sovražna, ona hoče izbuditi vstajo mej avstrijskimi Slovani, in zopet blebečejo o strahoviteji hidri, „panslavizmu“. „A Rusija v Avstriji ne bode nič opravila, ker so avstrijski Slovane zvesti patrijotje, ker nijso zatirani, ker so zadovoljni povsod,“ tako je pisal neki list. Mi bi pač pridejali temu, da smo uže sto in stokrat povdarjali, da smo zvestejši patrijotje kakor ustavoverci, ki hoté, da „Avstrija mora biti nemška, ali pa je nij treba,“ in pri vsakej priliki smo tudi odločno in svečano pokazali svojo udanost habsburškeji dinastiji, res, pri nas Rusija ne opravi nič s svojimi rublji. Mi smo in ostanemo zvesti Avstriji, če se nam bodo dale jednake pravice z drugimi narodi. Jasno dovolj pa kaže zgodovina, koliko svobode smo uživali do zdaj: povsod so nas le potiskali v kot, teptali naše najsvetejše svetinje, jezik naš so nam hoteli vzeti, iz nas je hotela vlada narediti izdajice slovenskega naroda. Res, da je zdaj na krmilu pravičnejša vlada, a nižji vladni organi so mej našim ljudstvom, ki o vsakej priliki ščujejo na Slovane, mej nami so še nastavljeni šolski nadzorniki, ki najmanjše prilike ne zamude, da bi ne rovali mej nami. Mi smo in ostanemo zvesti Avstriji, a če bodo nas le ščuvali mej nami nastavljeni uradniki, dejali bodemo naposled vendar le: Quousque tandem . . . Pritiskati se dá voda nekaj časa, potem pa bruhne s toliko večjo močjo čez bregove. In še jedenkrat ponavljamo: Mi smo kakor skala trdni Avstriji, nič ne opravijo mej nami ruski rublji, a mi odločno zahtevamo pravico, enakopravnost, svobodo. Ju stitia regnorum fundamentum!

Vnanje države.

Iz **Rusije** so poročali listi, da misli vlada izgnati iz dežele vse izraelite in da odločno zahteva, naj se jej izroči Hartman. Proti tem lažnjivim glasovom odločno stopa „Agence Russe“ ter pravi, da je vse to le izmišljeno. Mi o tem nijsmo poročali, ker smo čakali glasov iz Rusije in ker vemo, da nemška žurnalistika o Rusiji donaša vedno le napačna, če ne popolnem zlagana poročila.

Črez **Algerijo** in **Tunezijo** razširja se teman oblak splošne vstaje in Francoska bode morala svojo vojno, 60.000 mož, pomnožili na 100.000, če bode hotela priboriti si le male uspehe. V Tuneziji je uže vse v orožji, mir vlada le tam, kjer stoji zadostno število francoske vojske. V južnem Oranu je vse prebivalstvo, kar je izlamov, vstajno, in to zaradi tega, ker je francoski obrist Negrier razdejal gomilo nekovega turškega šejka. To nikakor inodro dejanje obrista francoskega imelo bode jako neprijetne posledice, ker se je s tem

žalil religiozni čut izlamski in kolik je fanatizem Turkov, znade se iz zgodovine.

V **Nemčiji** se še bje takozvani „kulturni boj“. Pripoveduje se pa, da se bode sklenil mir mej Nemčijo in Rimom. Isti Bismark, ki je pred leti oznanil svetu, da hoče z mogočno, železno roko zmagonosno vrniti se iz tega boja, odnehuje, daje koncesije Rimu. Zdaj mu uže očitajo, da gre v Kanoso; se ve da, ne bode šel v spokorjeneji obleki, kakor Henrik, a to pomeni, da ima kancelar voljo udati se, prapor, ki ga je vrtil visoko pod nebom, stisnil bode pohlevno pod pazduho. In kaj če pomeniti ta spravljalnost kancelarjeva? Nekateri hoté vedeti, da se Bismark le zato hoče spraviti z Rimom, da tako pridobi v nemškem zboru záse večino, s katero mu bode možno izpeljati svoje namere, dati življenje svojemu programu.

Angleški parlament miruje. S ponosom sme se ozirati nazaj na svoje delovanje in veseliti se plodov, ki jih je prinesel njegov trud. S Francijo nastala je bila ob nekem času nekaka mrznja, v angleškem parlamentu čuli so se svarilni glasi pred Francozi, izražala se je bojazen pred francosko akcijo v Tuneziji in Algeriji. Francosko to vojevanje je strašilo Angleže in bil je tudi opravičen ta strah. Danes pribore naj si Francozi Tunezijo, jutri pride na vrsto Tripolis in Maroko; v Egiptu je uže tako francoski vpliv poleg angleškega postal prevelik; Sirija in Libanon poslušala sta uže tudi zapovedovalne glasove ponosnih Francozov. Vse to so videli Angleži, egoizem njih je bil v nevarnosti; bali so se, da Francozi ne dobijo popolnem v svoje roke meje afriške in tako tudi popolnem v svojo oblast Sredozemsko morje, kdor je gospodar obali je tudi vodi gospodar. In znano je, da je ravno Sredozemsko morje „bolko rada, za katero se dolgo uže poganjata in rivalsko skušata pridobiti za se Anglež in Francoz, oba hočeta vladarstvo na Srednjem morji. Francoska akcija v Afriki pretila je vzeti Angležem Sredozemsko morje, za to so se oglasili v Parizu in poprašali kakove namere imajo Francozi v Afriki, in dobili so pomirljive izjave. Jedno delo je bilo končano, tam doli se nij bilo bati izgub. Tudi afgansko vprašanje rešili so ugodno, Afgancem pustili so pravico, da smejo, kadar se jim ljubi, zapoditi nasilnega Emirja, pustili so jim samogospodstvo. Največje delo pa je izvršil angleški parlament v tem, da je dal irskemu narodu vsaj nekoliko svobode z zemljiščnim zakonom. Delo je bilo težavno, trudno in zato more se Gladstone s toliko večjo samosvestjo ozirati na uspehe, ki jih bode imel ta zakon, ki bode posušil Irsem marsikatero solzo. Dvesto tisoč irskih najemnikov, ki so bili do zdaj izročeni samovolji in nasilstvu lastnikov, blagruje zdaj angleški parlament, da jih je rešil odvisnosti. Zemljiščni ta zakon imel bode velike posledice! Ponavljali se ne bodo vedno vstaje v Irskem, bati se nij državljanske vojske. To je delo zadnjega zasedanja angleškega parlamenta, ki mu dela čast pred vsem svetom in ki bode imelo tudi blage posledice za

sove, kojih vsakateri obsega 38 napevov na 4 polah. Štirje obligatni samospevi ali za tenor ali za bariton so posebej pridejani; zato naj bodo društveniki posebno pozorni na ta dodatek, da ga ne izgubé. V „Lavoriki“ je vseh 15 napevov, koji so bili zgoraj omenjeni, 23 je pa uže ali natisnenih v poprej izdanih partiturnih zvezkih „Glasbene Matice“, ali pa so nekatere sploh znane, a većinomá še nenatisnene, recimo: Haydnova „Cesarska“, Kocijančičeva mazurka „Danes tukaj, jutri tam“, dr. B. Ipavčevi pesni „Ilirija oživljena“ in najnovejša gosp. Medenu posvečena „Prošnja“, Maškova „Lahko noč“ iz njegove zapuščine, dr. G. Ipavčevi napevi „Mornarska“, „Sredi vasi“, „Vse mine“, „Zvečer“ in „Zvezdi“, Davorin Jenkova narodna himna „Naprej“, katero ponatisniti je gospod skladatelj na odborovo prošnjo najprijazneje dovolil, Iv. pl. Zajčeva „Pjesma hrvatskoga pjevačkoga saveza“ in „Živila Hrvatska“, Knitlova

„Šabljenka“, Anton Foersterjev veličastni zbor „Samo“, Tovačovskega „Sporočilo“, Lisinskega „Tam gdje stoji“, Gj. Eisenhutov šaljivi zbor „V naravi“. Kakor je odbor obljubil, prinaša „Lavorike“ II. del tudi 6 Hajdrihovich napevov iz njegove prve zbirke „Jadranski glasovi“, ki jih je „Glasbena Matica“ kot zapuščino kupila, in sicer: „Jadransko morje“, „Lahko noč“, „Mladini“, „Pod oknom“, „V tiheji noči“ in „Zagorski zvonovi“.

Vseh muzikalij je 22 tiskanih pol, katere kmalu dobodo oni g. društveniki, ki so svoj prinos v znesku 2 gld. za leto 1881 uže plačali. Drugi g. društveniki pa naj bodo pri tej priliki prijazno opominani, da blagovolé svojo letnino skoraj poslati društvenej blagajnici, kajti obrok za vplačevanje je po pravilih Glasbene Matice (§ 6) s koncem junija uže potekel. Ker odbor obilni društveni posei brezplačno opravlja, zato naj bode redno vpla-

čevanje p. n. gg. članom posebno priporočeno. Z dopisavanjem in opominovanjem se letnina ne bode izterjevala.

Odbor Glasbene Matice si je v svesti, da je storil svojo dolžnost po svojih skromnih materialnih močeh, s katerimi razpolaga: zato se nadeja, da bodo tudi člani z jednim tem činom, da žrtvujejo nekaj novcev, pokazali, da jim je mari za obstanek tega društva, kateremu je prisojena še velika naloga, ki jo, žal! stoprav prihodnjest mora rešiti; ko se bode obče zanimanje tako razširilo, da bode postala potreba prav občutljiva, delokrog Glasbene Matice razširiti.

Članom pevcem, pa naj bode živo priporočena „Lavorika“ lanska in letošnja. Ako bode gojili petje po tej zbirki, potem smemo biti zagotovljeni, da bode našla več kakor 170 prijateljev, kolikor jih ima društvo dandanes. Podpirajmo in gojimo domačo stvar!

F. Stegnar.

angleško kraljestvo. In to slednje delo zapisalo se bode v zgodovinsko knjigo z zlatimi črkami!

Dopisi.

Iz Gorice 29. avgusta. [Izviren dop.] (Zmes.) V sredo 24. t. m. je, kakor običajno sleherno leto, v Gorici bil ptičji sejem in ker ta dan mnogo ljudstva iz goriške okolice, posebno pa duhovščine v mesto pride, sklical je naš poslanec dr. Josip Tonkli svoje volilce, da jim pove, kaj in kako je deloval na Dunaji v materijalno in duševno korist Goriške. Sešlo se je nad 100 volilcev in bili so vsi zadovoljni z dr. Tonklijevim delovanjem ter mu izrekli svoje popolno zaupanje. — Danes 29. t. m. videli smo naše slovenske poslance v Gorici, mej njimi tudi novoizvoljenega g. Josipa Devetaka, o katerem smo prepričani, da bode vedno stal na naši strani; saj mož ima mnogo izkušenj in je uže marsikaj na tihem za naš narod storil; izdal bode, kakor mi je zagotovil, na svoje stroške Tolminsko zgodovino, katero pripravlja naš vrli Šimen Rutar. Danes ob 5. uri popoldne bila je druga seja goriškega deželnega zbora in prav bi bilo, da bi moj boter besedo držal, ter poročal jedinemu našemu dnevniku dotičnega zborovanja obravnave. (Tudi nam bi bilo jako ustrezno. Ur.)

Naša čitalnična podružnica namerava postati „bralno in podporo društvo“; v ta namen bilo je uže neko zborovanje pod predsedstvom za društvo vnetega čitalničnega predsednika g. Jegliča. Volil se je odsek, kateremu je posvetovati se o dotičnih pravilih itd. — V Gorici, kjer je večina rokodelcev slovenska, imamo laško podporno društvo, pa, kakor sem iz gotovega vira zvedel, so se udje nekako mej sabo prav pošteno sprli, ergo zdaj je čas, da se spravi slovensko podporno društvo na noge; nekaj Savlov se bode gotovo preobrnilo v Pavle.

Tržaški, oziroma rimski nerešenec „Imper-tinente“ jako zbadljivo ter lažljivo piše o goriških veteranih. Znano je, da ta list sovraži vse, kar je avstrijskega mišljenja, najbolj pa ima nas Slovence v želodci.

Veterani so skozi in skozi pošteni Avstrijci, njih zabave ob slovesnih dneh vladarske rodbine so posebno dobro obiskovane in predsedstvo je uže več stotin goldinarjev razdelilo mej potrebne veterane.

No, da ne bom dolgo mudil se pri obrekovanju „Idipendete“, povem naj, da tega lista patroni bi prav radi uže jedenkrat videli mestu veteranov italijanske „bersaglieri“ po naših ulicah korakati ter pobijati vse one, ki ne trobijo „irredenti“ v rog. Zato pa je nekaterim kaj čudno, da namerava Italija prijateljsko zvezo z Avstrijo skrbati.

Porotnega sodišča obravnave se začno v Gorici prihodnjo soboto. Mej grešniki, ki pridejo pred porotnike, bode baje večina tožena zaradi spolskega posilstva, kar je za Goriško prav žalostno ter svedoči veliko demoralizacijo. Tudi nezvest poštni uradnik pride na vrsto. O izidu te obravnave bodem ob svojem času poročal.

Jutri se vraejo naši vojaki (Hess) s Tolminskega v Gorico. Pravilo se je po mestu, da, ko so vojaki v nekej vasi pri Tolminu „manevrirali“, ubežale so ženske z otroci v hrib in da so jih baje komaj prepričali, da to še nij „prava vojska“. Nij čuda, letos je bila, če se ne motim, prva vojaška vaja v goriških hribih.

V soboto zvečer so hoteli dolgoprsteži oropati dekana g. Kobala v bližnjem Šenpetru,

pa jim je izpodletelo. V mestu se pa prav redko sliši letos o tatvinah; bode pa na zimo več! —

Končno še povem, da je v Gorici pri židovskem pokopališču neki tako čudoviten izvir, da njega voda „vse“ bolezni ozdravi. Včeraj v jutro sem se šel ob onem kraji šetat ter zapazil trop ljudij; videč pri nekaterih polne steklenice vode, vprašam znanca in ta mi pové, da hodijo vsako jutro bolehní reveži to vodo pit. Uže 20 let sem v Gorici, mu rečem, a nijsem nikdar ničesar slišal o tej čudovitej vodi. „Se vé da“, mi odgovori znanec „to je le revnim znano, pa uže čez 25 let!“ Danes je nekda dr. Luzzatto kraj pregledaval, da vodo analizira. Torej Goričanje, le na noge pa ne bode treba hoditi tja doli na italijansko v Recoaro, pili bodemo doma zdravilno vodo. Zvečer sem govoril z nekim Tržačanom, ki je imel jetiko (sušico), in ta mi je zagotavljal, da ga je le ona voda ozdravila. Jaz sem, hvala Bogu! zdrav, a jutri jo bom ipak vrezal na kozarec one vode. B.

Domače stvari.

— (Treščilo) je včeraj zjutraj ob 4. uri za nevihte v poln kozolec na Viči. Viški prostovoljni gasilci pod vodstvom svojega načelnika g. Ločnikarja so hitro pogasili ogenj, tako da je oddelek ljubljanskih prostovoljnih gasilcev, ki je prišel na pomoč, lahko takoj spet vrnil se domov.

— (Neopreznost.) Na Fran-Josipovej cesti popravljajo mestno vodovajo izpod Turna. Nečemo zopet poudarjati, da bi bil uže skrajni čas, ka bi se jedenkrat lesene cevi nadomestile z železnimi, samo to priporočamo mestnemu magistratu, naj skrbi, da se ne zgodi kaka nesreča vsled tega popravila. V sredo v mraku je neki gospod prišel iz mesta padel v jamo, ki je izkopana bila mej zidom vojaškega magazina in drevesi, ker nij bil pot niti pregrajen niti razsvetljen.

— (V Ribnici) je 28. dan m. m. ob 2. uri popoldne razsajala strašanska nevihta. Koruza je zelo poškodovana, tudi streham je sapa veliko škode naredila, ker je slamo in opeko doli metala. Okolo 1/2 3. ure je strela v Gorenjej vasi udarila v Fran Ilčeve hiše dimnik, ki se je ves razpočil. Strela je šinila po dimniku v vežo in ubila posestnika, ki je ravno proti peči šel iskat si oglja, da si prižge pipo, in tačas ravno pod dimnik stopil. Njegovej ženi in otrokom, ki so bili v veži, se nij nič zgodilo. Nesreča je tem večja, ker je bil pokojni dober gospodar in oče šest še majhenih otrok.

— (Narodna čitalnica v Škofjeji Loki) napravi jutri v nedeljo 4. septembra 1881 veselico z naslednjim programom: 1. Petje. 2. Igra: „Blaznica v prvem nadstropji“. 3. Sviranje na citre. 4. Burka: „Ne vem“. 5. Ples. Začetek točno ob 1/2 8. uri zvečer. Vstopnine za neude je 30 kr., udje so prosti.

— (Vipavska čitalnica) priredi v četrtek 8. dan t. m. sv. Cirilu in Metodu na čast v svojej dvorani v Tabru veselico z naslednjim programom: 1. Zbor „Danes tukaj, jutri tam“. 2. Slavnostni govor. 3. Sviranje na citre. „La fontaine“, zložil K. Umlauf. 4. Hajdrihov čveterospev „Pesen“. 5. Sviranje na citre. Divertissement iz opere „Tannhäuser“, zložil K. Umlauf. 7. Igra: „Štempihar mlajši“, gluma v jednom dejanji, spisal G. Belly, preložil V. Eržen. 8. Ples. Vstopnina 30 novč., sedež 20 novč., k plesu 50 novč. Začetek točno ob 1/2 8. uri zvečer.

— (Program veselici,) katero napravi Solkanska šolska mladina s pomočjo tamošnje čitalnice jutri v nedeljo 4. septembra ob 1/2 5. uri popoldne na Batističevem vrtu v Solkanu. 1. Pozdrav. 2. „Cesarska himna“, pojeta mladina in moškizbor. 3. Deklamaciji: a) „Popotnik“, b) „Mati“. 4. „Pri zibelki“, poje moški zbor. 5. Igra: „Stari vojak in njegova rejenka“. 6. „Po jezeru“, poje mladina. 7. Deklamaciji: a) „Modra miška“, b) „Skopulja“. 8. „Molitev“, poje mladina. 9. Deklamacija: „Graničar“. 10. „Na straži“, poje moški zbor. — Pri vходу se bodo pobirali radodarni doneski v podporo šolske mladine. Če bi vreme utegnilo biti nestanovitno, bode veselica o ravno tistej uri v dvorani.

— (Učiteljska služba) za matematično-prirodoslovno skupino z letno plačo 800 gld. je izpraznena na trirazrednej meščanski šoli v Krškem. Prošnje je c. kr. okrajnemu šolskemu svetu v Krškem izročiti do 22. t. m.

— (Dve službi popotnih učiteljev poljedeljstva,) jedno za Istro in drugo za Goriško, razpisalo je c. kr. deželno namestništvo. Popotni učitelj bo dobival na leto 1000 gld. redne plače in 500 gld. popotnine v mesečnih antecipatnih obrokih. Prošnje je vložiti do 10 t. m. pri tržaškem namestništvu.

— („Ljubljanskega Zvona“) zvezek 9., ki je izšel dne 1. septembra donáša naslednjo vsebino: Somrak: Hrup, pesen. — Jos. Jurčič in Janko Kersnik: Rokovnjači, historičen roman (Dalje). — J. Trdina: Verske bajke na Dolenjskem (Konec). — Jos. Starè: Pisma iz Zagreba, IV. — Bogomil: Za gradom, pesen. — Gorázd: Na ladiji, pesen. — J. Jesenko: Zemeljski potresi (Dalje). — Dr. J. Mencinger: Mešana gospôda (Dalje). — Dr. H. Dolenc: Spomini o cirkniškem jezeru. — Fr. Levstik: Zgodovina slovenskega slovstva (Dalje). — Slovenski glasnik.

V BLED namerja jutri narediti izlet ljubljanske čitalnice pevski zbor, kar se uljudno naznanja vsem prijateljem petja. —

Razne vesti.

* († Ladislav pl. Mrazovič.) Iz Hrvatske došla nam je tožna vest, da je zopet jeden najiskrenejših boriteljev za narodovo svobodo, omiko in napredek ločil se od sveta: Ladislava pl. Mrazoviča nij več, umrl je 30. m. m. ob 9. uri zvečer. Ta vest pretresla je tudi nam srce, tudi mi smo zaplakali ob jednem z narodom hrvatskim, kajti padel je Slovan, padel je mož iz naših vrst. Rojen je bil v 1849. letu v Zagrebu, kjer je dovršil gimnazij, potem se podal za jedno leto v Prago, na Dunaji pa je dokončal juridične svoje studije in vstopil kot vladni koncipist v Zagrebu. Poleg uradnega poslovanja bilo je njegovo delovanje namerjeno na to, da se v ljudstvu širi omika, povzdigne umetnost in književnost. Mrazovič pisal je skoro v vse hrvatske liste poučne članke, kritike, pripovedi, črtice. Osobito marljiv sodelavec je bil „Vienacu“, mnogo člankov iz njegovega peresa je prinesel „Obzor“, skoro največa zasluga gre njemu, da se je reorganizirala „Hrvatska Matica“, bil je znatna podpora gledališču. Bil je vrl narodnjak, neutrudljiv in spreten književnik, čist značaj skozi in skozi! Večen bodi spomin svečeniku iz hrama umetnosti in književnosti tudi v našem narodu!

* (Samomori na Dunaji.) Policijsko poročilo mesta Dunaja kaže, da je bilo 28 samomorov, mej katerimi sta dve ženski prostovoljno odpovedali se življenju. Jednajst osob

se je obesilo, sedem se utopilo, šest se je končalo z orožjem in štiri je uničil strup.

* (J. G. Seidlu) nemškemu pesniku, ki je bil tudi celjski meščan, bodo postavili v Celji spomenik.

* (Ostrupil) se je v Mahrenbergu na Štajarskem hlapec Ivan Lah z arzenikom.

* (Francoski trapisti) so prišli iz Francoske v Zagreb; kupili so si posestvo Rečica pri Karlovcu za 85.000 gld.

* (Kineško poslanstvo.) Zdaj biva na Dunaji kineški poslanik Li-Fong-Pao. To je prvi zastopnik nebeškega kraljestva, ki je izkazal Dunaju čast.

* (Hudo zimo) nam prerokujejo nekateri vremenski preroki in sicer zategadelj, ker resje svoje cvetje prav do vrha stebela nastavlja.

* (Zdravnik pred sodnijo.) Ta čudni Trst mora imeti čudovite zdravnike! Naš dopisnik poroča, da je bil pri ondotnej deželnej sodniji zatožen zdravnik; pretil mu je §. 393. kazenskega zakona. Zatoženec je bil razupiti dr. Karl Ciatto, ravno tist, ki ga je lani ali pred lanskim na ulici in pri belem dnevu dobro naklestila malovredna ženska. In znano je o njem še več dogodbic. V Trstu konkurenca velja nad vse; nij čuda, da je mej tukajšnjimi ljudmi tudi toliko šarlatanov. Meseca sušca se je v „Cittadinu“ zahvalil neki oče zdravniku dr. Caitsu, ki mu je štiritletno hčerko ozdravil od smrtno davice (croup). Mestno upravnistvo je bilo uže pred leti to bolezen oklicalo za kužno ter zapovedalo, da se ima vsak slučaj posebej zaznamovati v zapisnikih, ki se po vseh lekarnah shranjujejo. Dr. Ciatto pa tega nij storil; zato ga je mestno upravnistvo ovadilo državnemu pravdnistvu. Državni pravdnik ga je res tožil naslanjaje se na dvorne kancelije odlok od leta 1805, kateri je bil še leta 1835. znova potrjen. Po tem odluku bi morali dr. Ciatto ali — ustreliti ali pa vsaj za pet let zapreti. Res je državni pravdnik sam kazal na ministersko naredbo, po katerej sodnik lahko kazen ali premeni ali pa zmanjša. Dr. Rabl je zatoženca zagovarjal pred sodnijo. Tudi ta pot je bil advokat dr. Rabl jednako srečen kot onkrat, ko je neugnanega Don Juana rešil pred dunajskim najvišjim sodiščem. Sodnija je po njegovem zagovoru popolnem oprostila zatoženega dr. Karla Ciatto.

* (Visoka starost.) Pred kratkim umrl je v Londonu Karlo Walls, nestor mej gledališnimi igralci, 104 leta star.

* (Dober odgovor.) V Bambergu vzela je v nežne bele svoje roke mlada gospodičina vrč in šla k vodnjaku po vode. Pri vodnjaku pa je stalo nekaj gospodičev. Takoj jo obstopijo in jeden izmed njih jej pikro deje: Dobro jutro, mlada Rebeka. Ona pa mu je dala odgovor: Hočete, da napojim velblode?

* (Čudna podoba.) V Nouville pri Parizu oznanil je slikar, da je naslikal prizor iz tunezijskega bojišča. Velika množica občinstva privrela je v slikarjevo delavnico, da si ogleda to sliko, a videli so jako navadno sliko, ki je predočevala afrikansko puščavo. Napis tej sliki je bil: Vjetje Bu-Ameme po Francozih. — Kje je Bu-Amema? vprašali so gledalci kar na jeden glas slikarja. — Je uže odšel. — In naše trume? — Da, te še niso došle, odgovoril je slikar.

Dunajska borza 2. septembra. (Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	76 gld.	85	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	77	65	"
Zlata renta	93	60	"
1860 drž. posojilo	131	50	"
Akcije narodne banke	833	"	"
Kreditne akcije	352	50	"
London	118	05	"
Srebro	—	—	"
Napol.	9	36	"
C. kr. cekini	5	59	"
Državne marke	57	55	"

Kopači, odpravljachi in snažiči,

kateri imajo **dobra** spričevala, dobodo takoj delo v **Rihardu** viteza **Dražej** rudokopu, imenovanem „Seegraben“ pri **Ljubni** (Leoben) na **Štirskem**. (486—2)

Št. 12.214.

Razglas.

Pri srečkanji 70 lozov ljubljanskega mestnega posojila, ki se je po načrtu 2. septembra 1881 vršilo, so bile vzdignene

Štev. 53415	15000 gld.
" 39964	2000
" 33188	600
" 42435	600
" 33303	600

Št. 817, 881, 1245, 1470, 1487, 3088, 8466, 9003, 10062, 11253, 13434, 14073, 14146, 15253, 18184, 18200, 20888, 21725, 23604, 23719, 25370, 27001, 29621, 32964, 33399, 35759, 37979, 38525, 40897, 42809, 43135, 43961, 44332, 44474, 46834, 46876, 48674, 48885, 50621, 50981, 54377, 55005, 58043, 58436, 58491, 60466, 61121, 61335, 65423, 65895, 67002, 68256, 69762, 69789, 70024, 70038, 70206, 70378, 70441, 70641, 70655, 71236, 72154, 72466, 74577, vsaka z dobitko 30 gld.

Od dozday vlečenih lozov št. 26163 z dobitko 600 gl. in št. 999, 2204, 3575, 3783, 4683, 5540, 8064, 8715, 9542, 9645, 10308, 13919, 16573, 17460, 19897, 20033, 23167, 23487, 24668, 25463, 25608, 27107, 28029, 31902, 32833, 45216, 49726, 60339, 61998, 72514, 72752, 72856 in 72862 vsaka z dobitko 30 gl. še niso izplačane.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 2. septembra 1881.

Župan: Laschan.

Št. 4317.

(484—2)

Sekundarska služba

v deželnej polnici v Ljubljani z letno plačo 400 gld. in s posebno začasno nagrado 150 gld. za opravljanje sekundarske službe v bolnišnici podružnici, potem s prostim stanovanjem, svečavo in kurjavo, je izpraznena ter se bode na dobo 2. let oddala, ki se utegne po dveletnem dobrem službovanji potem še za 2 leti podaljšati. — Prošnje za to službo naj se vložijo do **dné 24. septembra 1881**

pri vodstvu deželnih dobrotelnih naprav v Ljubljani. —

Prošniki imajo dokazati, da so doktorji zdravništva ali da so vsaj uže dovršili zdravniške visoke šole in povedati, če so uže kje službovali. — Na prošnike, kateri so razen nemščine zmožni tudi slovenskega ali katerega

Lepo stanovanje
s 6 sobami, s kuhinjo in hramom v prvem nadstropju v hiši št. 4, Gruberjeve ulice, Karlovskega predmestja, v Ljubljani, se odda od sv. Mihela t. l. naprej. — Jedno stanovanje je za 200 gld., drugo pa za 100 gld. (468—3)

Tuči.
31. avgusta:
Pri Slonu: Escher, Bensa iz Trsta. — Lieder, Gabely, Spitzer z Dunaja. — Angel iz Udine. — Schwoiger-Lecherfeld iz Vojnika. — Planck iz Gradca.
Pri Mateti: Pickler, Wagner z Dunaja. — Buchler iz Pešte. — Hubat iz Ptuj. — Koppler z Dunaja.

(498)

druzega slovanskega jezika, se bode posebno oziralo.

Od deželnega odbora kranjskega,
v Ljubljani, 25. avgusta 1881.

2000 gld.

lahko na leto zaslužijo **gostilničarji** in **kupčevalci**. Brošurica fabrikacij velja 3 gld.; dobi se po poštnem podvzetju: **F. Schlosser, Trst.** (419—35)

Na prodaj.

Málin na 4 tečaje, **stope** in **žaga** pri stanovitno tekočej Voglajni, močnej vodi, vse dobro utrjeno poslopje, **dve hiši**, **hlevi** za raznovrstno živino, **kovačnica** in **kozolec** poleg več oral dobrega **zemljišča** na lepejši lepi, tri četrt ure od mesta **Celje** v **Teherjah**, čisto blizu velike ceste, železnice in Štorske žel. fabrike. — Natančneje se zv pri **Mariji Rebov**, lastnici velikega posestva v **Teherjah**, **Bukovi žlakti št. 10.** (482—3)

Vélíki požar v Londonu,

ki je vse fabriške prostore, stroje itd. prve angleške fabriške družbe za izdelovanje stvari od britanija-srebra popolnem uničil, uzrok je, da se družba razide, ker bi obnovenje velikanske naprave preveč stalo. Zarad hitrejšje likvidacije se bode od denes naprej blago iz jedine izvanjske zaloge na Dunaji za **polovico cene** razpošiljalo.

Samo za **14 mark**, to je komaj za polovico vrednosti, dobi se naslednji izvrstni obedni service od britanija-srebra, ki je preje veljal 30 mark, **ter se jamči, da ostane bel.**

- 6 obednih nožev z izvrstnimi jeklenimi klinami,
- 6 vilic od pravega brit.-srebra,
- 6 mas. žlic od brit.-srebra,
- 12 finih žlic od brit.-srebra,
- 1 težak zajemalec za juho od brit.-srebra,
- 1 mas. zajemalec za mleko od brit.-srebra,
- 6 finih cizeliranih tabletov,
- 6 izvrstnih kristalnih podstavkov za nože,
- 6 lepih mas. kozarčkov za jajca,
- 1 izvrsten poprtnjak ali sladkornik,
- 1 fin precejevalnik za čaj,
- 2 krasna salonska namizna svečnika.

54 kom.

Vsi tu navedeni 54 kom. krasni predmetje stojé samo

14 mark.

Naročbe po poštnih nakaznicah ali z vposlanjem vsote izvršuje, dokler je kaj blaga

Britania-Silber-Depôt

C. Langer, Wien,
II., Obere Donaustrasse 77.

Da je blago izredno po ceni ter izvrstno, o tem se vsakdo more prepričati brez stroškov, ker se brez ovir v 10 dneh service nazaj vzame, če se ne dopade, in povzeta svota se takoj nazaj pošlje.

!!Svarilo!!

Za to ceno se več kot 54 komadov **reelnega blaga** ne more dati, zato svetujemo, naj se take sleparske anonce prezirajo, ki se v novjšem času prikazujejo. (334—12)

Bergerjevo medicinično mjilo iz smole (Theerseife),

priporočeno po medic. strokovnjakih; rabi se v največ evropskih državah s sijajnim vspehom zoper

izpuščaje na životu vsake vrste,

osobito zoper hraste, kropičen in luskinasti lišaj, nalezljive hraste, zoper prhljaj na glavi in bradi, pege, žoltine, rdeč nos, ozebljino, potenje nog. — **Bergerjevo mjilo iz smole** ima 40% koncent. **smole iz lesa** ter se stvarno od vsega družega mjila iz smole, ki se v trgovini nahaja, razlikuje. — Da se **prekanjenju izogne**, zahteve naj se odločno **Bergerjevo mjilo iz smole** ter naj se pazi na znano varstveno marko.

Kot milejše mjilo od smole za odstranjenje vseh

nečistostij na polti

zoper izpuščaje na glavi in koži otrok in kot nepresežno kosmetično **mjilo za umivanje in kopanje** pri vsakdanjej rabi služi

Bergerjevo glicerín-mjilo od smole,

imejoče 35% glicerina ter fino diši.

Jeden komad velja 35 kr. z brošurco vred. — Glavno zalogo ima lekar **G. HELL v OPAVI.**

V zalogi v vseh lekarnah cele države. Glavne zaloge pa imajo: **V Ljubljani** pri gg. lekarnih J. Svoboda, G. Piccoli, W. Mayer in J. pl. Trnkoczy. **V Kočevju** J. Braune, **V Krškem** J. Bomeker. **V Idriji** J. Wario. **V Kranju** K. Šavnik. **V Litiji** Jos. Beneš. **V Novem mestu** D. Rizzoli. **V Radovljici** A. Roblek. **V Vipavi** A. Konečny. (22—16)